

følger ikke, at han heller ikke vilde have solgt det, hvis Skattebeneficiet ikke havde været til. Det er meget muligt, at han netop paa Grund af den Betragtning, at han dog ikke kunde sælge alt Bøndergodset, aldeles Intet har solgt. Endvidere er det bemærket, at der ialfald var en høist vilkaarlig Begrændsning; det sees nemlig ikke, hvad Grunden skulde være til, at den, som har 200 Tdr. Hartkorn Bøndergodts, skulde behandles anderledes end den, som har 199 Tdr. Hartkorn. Jeg maa herved bemærke, at det ikke er nogen ny Vilkaarlighed, man vil gjøre sig skyldig i; men det er en Vilkaarlighed, som følger af Loven om Skattebeneficiet. Det er dertil, at vi knytte os, og det kan ikke være Andet, end at, naar Lovgivningen vil knytte Skattebeneficiet til et vist Antal Tdr. Hartkorn, saa maa der være en Vilkaarlighed ved Grændsen. Men endelig maa jeg erindre om, at, naar man vil tage Fortegnelsen over samtlige Hovedgaarde for sig, vil man see, at det Antal Hovedgaarde, hvortil der hører Gods — naar man dertil ikke henregner et aldeles ubetydeligt Gods, men ikkun tager Hensyn til Godser fra 50 til 200 Tdr. Hartk. — vil man finde, at det Antal Hovedgaarde, hvortil der hører Gods af den angivne Størrelse fra 50 til 200 Tdr., er høist ubetydeligt; jeg troer neppe, at det vil udgjøre mere end 2 pCt. af det hele Antal Hovedgaarde. Man har endvidere anket over, at For skjellen var saa lille, og at det i det Hele taget lod til, som om man blot havde gjort For skjel, for at faa en For skjel. Jeg indrømmer, at efter min individuelle Anskuelse burde For skjellen have været gjort større. Jeg har nemlig tænkt mig Sagen saaledes, at den, som havde et complet Gods, kunde, efter de stedfindende Forhold, ikke vente ret længe at beholde Skattebeneficiet, idet det af sig selv vilde falde bort, naar Bøndergodset blev solgt; jeg antog derfor, at, naar man indrømmede Godseieren Ret til at beholde Skattebeneficiet i et vist Antal Aar, f. Ex. 10 å 20, vilde der være fæst ham fuldkommen Fyldest, og for at faa Sagen ordnet paa eengang, tænkte jeg mig endvidere, at man kunde give ham et Bederlag, svarende til Værdien af Skattebeneficiet for et Tidsrum af høist 20 Aar. Imidlertid har denne An-

skuelse ikke ganske vundet Fleertallet for sig i Udvalget, og man blev derefter enig om det Forslag, som her foreligger. Noget Anledning til at dissentiere, fandt jeg ikke; thi, fordi For skjellen ikke er stor nok, kan jeg ikke indsee, at man kan have Grund til slet ingen at gjøre.

Man har endvidere lagt megen Vægt paa, at der skulde være noget Skadeligt og Farligt i dette Forslag. Det er blevet tilstræffeligt inødegaaet af den ærede Ordfører. Jeg vil blot herved bemærke, at jeg i Virkeligheden ikke kan indsee, paa hvilken Grund man statter den Paastand, at den Godseier, som faaer en rigelig Erstatning, deraf skulde lade sig bevæge til at nedsette Indførelsen og Landgildet. Jeg kan heller ikke fatte, hvorfor man finder, at dette Forslag er saa høist betænkeligt. Det skulde vel stikke deri, at man siger, at man ved at gaae ind paa dette Forslag, erkjender, at Godseieren kan erholde en Fordeel ved Fæstegodsets Afhændelse. Men det, at en Godseier kan afhænde sit Fæstegods, og han derved kan faa en Fordeel, det er jo Noget, som er hjemlet i Lovgivningen, og har sin Hjemmel i den factiske Tilstand. Det er heller ikke noget nyt Princip, som vi her ville indføre; men vi slutte os aldeles til de bestaaende Love. Det er igaar blevet fremhævet af den ærede Rigsdagsmand for Hølbek Amts 2det District (Tscherning) under en anden Sag, at det var forkasteligt, at man under en Lov søgte at faa afgjort et Princip, som egentlig henhørte under en anden Sag, og han drog en Analogie fra den Sag, som igaar var under Discussion, til den Sag, som idag forhandles. Jeg indrømmer fuldkommen Rigtigheden af denne Paastand. Jeg tager maaskee fejl, men jeg kan dog virkelig ikke fatte, hvori den berørte Lighed bestaaer. Igaar var der Tale om, at vi ikke maatte vedtage Noget, hvoraf det maatte kunne uledes, at Staten ikke havde fri Raadighed over Kirkens Gods. Der var altsaa Tale om, at der ikke maatte fastsættes Noget, hvoraf man kunde ulede en Afgjørelse af en Sag, som da ikke forelaa, og som trængte til Afgjørelse. Her derimod er der slet ikke Tale om at etablere et nyt Princip; vi holde os, som sagt,